

Vækstpartnerskabsaftale 2017/2018 mellem regeringen og Vækstforum Midtjylland

Det går fremad med væksten i Danmark. Det gælder også i Midtjylland. Den digitale omstilling af danske virksomheder er central for at fastholde væksten og for at forbedre konkurrenceevnen. Regeringen og Vækstforum Midtjylland arbejder derfor målrettet for at understøtte nye teknologier og at gøre det attraktivt at drive virksomhed i hele Danmark. Nogle steder uden for de større byer – også i Midtjylland – er der imidlertid fortsat økonomiske udfordringer. Parterne samarbejder derfor om Vækst og udvikling i hele Danmark. Der er allerede gjort meget for at forbedre rammevilkårene for de erhverv, der er mest fremtrædende uden for de større byer, herunder navnlig for fødevareerhvervet, hvor midtjyske virksomheder udgør en væsentlig del af Danmarks internationale styrkeposition på området. Midtjyske virksomheder har også vist sig konkurrencedygtige inden for andre erhverv med store globale muligheder inden for industri og grønne teknologier, som bl.a. understøttes med Vækstforum Midtjyllands fokus på FN's 17 verdensmål og på at understøtte bæredygtighed i vækst og udvikling.

Regeringen har nedsat Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme som primo 2018 skal fremlægge forslag, der løfter regeringens ambition for en mere enkel og effektiv erhvervsfremmeindsats, der tager udgangspunkt i virksomhedernes behov. Vækstforum Midtjylland samarbejder med vækstfora i Syddanmark og Nordjylland om styrkelse af erhvervsfremmeindsatsen, herunder en mere enkel og effektiv innovations- og klyngeindsats, der tager udgangspunkt i virksomhedernes behov.

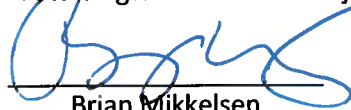
Med denne aftale indgår regeringen og Vækstforum Midtjylland i et partnerskab med tre overordnede vækstindsatser:

- 1. Fødevareerhvervet:** Midtjylland står centralt i den danske styrkeposition på fødevareområdet med førende virksomheder og videninstitutioner. I et vstdansk samarbejde vil vækstfora i Midtjylland, Nordjylland og Syddanmark samarbejde om bedre rammer for fødevareerhvervet ved at øge sammenhængen og give en mere klar rollefordeling i de klynge- og innovationsindsatser, der er rettet fødevarevirksomheder.
- 2. Teknologipagt:** I Vestdanmark samarbejder vækstfora om initiativer, der kan forberede virksomhederne til ny digital virkelighed. Region Midtjylland vil bidrage og samarbejde med regeringen om udviklingen af en kommende teknologipagt. De vstdanske vækstfora igangsætter et analysearbejde om rammevilkår og vækstpotationer i den digitale omstilling for produktionserhvervene, som er stærkt repræsenteret i Vestdanmark, så erhvervsfremmeindsatsen kan tilpasses virksomhedernes behov. Staten vil følge arbejdet, og drøfte opfølgningen på analysen.
- 3. Grøn vækst:** Midtjylland har gode forudsætninger for grøn vækst ikke mindst i kraft en stærk vindmølleindustri og innovativ udnyttelse af energi. Regeringen understøtter den grønne vækst i Midtjylland med bl.a. udvidelsen af testpladsen i Høvsøre og med den målrettede erhvervsindsats ved GreenLab Skive. Parterne vil samarbejde om vindsektoren og om demonstration af innovative løsninger for cirkulær økonomi og vedvarende energiteknologi.

Parterne samarbejder i regi af Scale-Up Denmark om at understøtte vækstvirksomheder i hele Danmark. Vækstforum Midtjylland vil navnlig yde støtte til de midtjyske styrkepositioner, som denne aftales tre vækstindsatser er udtryk for, og som understøttes af tre af Scale-Up Denmarks ti fokusområder: fødevarer, smart industri og clean tech.

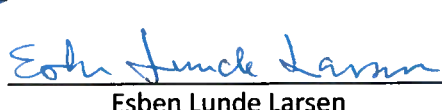
Aarhus er europæisk kulturhovedstad i 2017 og med det udgangspunkt vil parterne gøre en særlig indsats for at udvikle og udnytte vækstpotationet i de kreative erhverv i hele regionen.

Aftalen gælder frem til 30. juni 2018.

Brian Mikkelsen

Erhvervsminister

Esben Lunde Larsen

Miljø- og Fødevareminister

Bent Hansen

Førmand for Vækstforum
Midtjylland

Fødevarerhvervet

Danmark har en stor og globalt orienteret fødevarerektor. Sektoren eksporterede i 2016 for 152 mia. kr., svarende til 21 pct. af den samlede danske vareeksport. Beskæftigelsen lå samme år på ca. 184.000 årsværk svarende til 9 pct. af den samlede private beskæftigelse. I international sammenhæng er Danmark en betydelig spiller på fødevarerområdet med et stærkt erhverv og førende videninstitutioner. Et område som fremadrettet vil få stadig større sammenhæng til sundhed og arbejdet med cirkulær økonomi.

Med en andel på 41 % af landets samlede fødevarereksport er Region Midtjylland en helt central fødevareregion i Danmark med mange jobs i produktion og udvikling. Dette giver, sammen med forskningsmiljøet på Aarhus Universitet og stærke udviklingsmiljøer som Agro Food Park og Agro Business Park, Vækstforum Midtjylland en særlig rolle i udviklingen af den danske fødevarerklynge. Tidligere vækstpartnerskabsaftaler har bidraget til at styrke den midtjyske styrkeposition som omdrejningspunkt for en samlet national satsning.

Eftersynet af erhvervsfremmesystemet påpegede, at erhvervsfremmestrukturen indenfor fødevarerområdet er præget af overlappende ydelser og uklare snitflader. Blandt andet derfor har regeringen nedsat Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme som primo 2018 skal fremlægge forslag, der løfter regeringens ambition for en mere enkel og effektiv erhvervsfremmeindsats, der tager udgangspunkt i virksomhedernes behov.

Vækstforum Midtjylland fremhæver Danish Food Cluster som et nationalt dækkende klyngesamarbejde, der er drevet og finansieret af medlemsvirksomheder fra hele landet. Virksomhederne på fødevarerområdet oplever imidlertid stadig at blive mødt af forskellige sektorspecifikke erhvervsfremmetilbud, der i målgruppe og fokus i nogen grad er overlappende, og der er behov for arbejde videre med en forenkling og større sammenhæng i indsatsen regionalt såvel som nationalt.

Parternes samarbejde

- Parterne er enige om behovet for en enklere og mere effektiv klynge- og innovationsindsats, der tager udgangspunkt i fødevareraktiviteternes behov og sikrer adgang for virksomheder fra hele Danmark.
- På baggrund af resultaterne i Eftersyn af Erhvervsfremme vil Vækstforum Midtjylland i tværregionalt samarbejde effektivisere og forenkle klynge- og innovationsindsatsen på fødevarerområdet med udgangspunkt i virksomhedernes behov og de enkelte indsatsers kvalitet. Vækstforum Midtjylland vil i arbejdet have særligt fokus på at bygge videre på eksisterende styrkepositioner, udviklingsmiljøer og initiativer.
- Parterne er enige om at støtte op omkring stærke udviklings- og innovationsmiljøer på fødevarerområdet, herunder erhvervs- og udviklingsparken Agro Food Park ejet af Landbrug og Fødevarer, der kan tiltrække internationale virksomheder, kompetencer og kapital.
- Parterne vil arbejde videre med modeller for samarbejde mellem fødevareraktiviteter og uddannelsesinstitutioner med henblik på at sikre de rette kompetencer på det rigtige sted til en fødevarerektor i konstant udvikling.

Teknologipagt og digitalisering – Kompetencer til fremtidens digitale og teknologiske erhvervsliv i Region Midtjylland

Danmark har brug for, at virksomhederne har adgang til kompetencer til fremtidens digitale og teknologiske udvikling. Der er behov for at sætte mere fokus på STEM-kompetencer (Science, Technology inkl. IT, Engineering og Math), så erhvervslivets konkurrenceevne og den digitale omstilling styrkes til gavn for Danmarks fortsatte vækst og velstand.

Efterspørgslen efter STEM-kompetencer forventes i Danmark at stige med en fjerdedel fra 2013 til 2025 ifølge EU-organisationen Cedefop. Det er mere end det dobbelte ift. EU som helhed på 12 pct. Danmarks Vækstråds *Rapport om kvalificeret arbejdskraft* peger på, at der ventes at mangle ca. 85.000 faglærte i 2025, heraf mange på det tekniske område.

Allerede nu har virksomhederne rekrutteringsudfordringer. På områder med danske styrkepositioner, såsom fødevarer, energi- og miljøteknologi og i det hele taget i store dele af produktionserhvervene oplever virksomhederne i Region Midtjylland aktuelt udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft med STEM-kompetencer. Det gælder både på faglært og højtuddannet niveau.

Regeringen forbereder en Teknologipagt om fremtidens kompetencer på baggrund af anbefaling fra bl.a. Danmarks Vækstråd og Digitalt Vækstpanel. Med en teknologipagt vil regeringen understøtte frivillige samarbejder mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner, organisationer samt offentlige aktører om at fremme, at flere opnår kompetencer inden for STEM. Det vil også understøtte erhvervsudviklingen i Region Midtjylland, ligesom Region Midtjylland har en række initiativer, der kan være relevante at udbrede gennem en teknologipagt. Regeringen har i pagten et særligt fokus på virksomhedsinddragelse i indsatserne.

Vækstforum Midtjylland har igangsat et initiativ om industri 4.0, hvor 30 virksomheder skal arbejde sammen med forskere om at udvikle fremtidens innovative digitale produkter og processer. Region Midtjylland har også igangsat et projekt, hvor anvendelsen af big data skal skabe fremtidens innovative vækstvirksomheder.

Parternes samarbejde

- Parterne vil samarbejde om, hvordan en teknologipagt kan understøtte væksten i Region Midtjylland. Det skal i efteråret 2017 drøftes, hvordan Vækstforum Midtjylland kan indgå i en teknologipagt i samspil med øvrige regionale og lokale aktører, og hvordan der kan spilles ind med relevante initiativer til en teknologipagt

Grøn vækst

Region Midtjylland og det øvrige Vestdanmark har en styrkeposition inden for grønne erhverv og energiteknologi. Der er et stærkt netværk af virksomheder, underleverandører og uddannelsesinstitutioner med stor viden og erfaring inden for disse områder, som sammen styrker den grønne omstilling.

Den politiske aftale om etablering af yderligere testpladser til prototypevindmøller ved Østerild og Høvsøre (15. marts 2017) giver markant bedre rammer for de to nationale testcentre. Testcentrene er med til at fastholde og udvikle den danske vindsektors internationale position.

Regeringens Advisory Board for Cirkulær Økonomi offentliggjorde den 7. juni 2017 vision og anbefalinger til, hvordan man kan understøtte dansk erhvervslivs omstilling til cirkulær økonomi og bioøkonomi samtidig med, at regeringens nye handlingsplan for FN's 17 verdensmål bliver implementeret.

I april 2017 kom regeringens energikommission med anbefalinger til, hvordan Danmark kan fastholde styrkepositionen på det energiteknologiske område. Efter indstilling fra Vækstforum Midtjylland udpegede erhvervsministeren i december 2016 GreenLab Skive til en målrettet erhvervsindsats som en del af den politiske aftale om Vækst og udvikling i hele Danmark (februar 2016). Målet er at skabe et fyrtårn for VE-teknologier og cirkulær økonomi, som bidrager til grøn omstilling og job- og værdiskabelse. Regeringen har givet tilskud på knap 9 mio. kr. og Vækstforum Midtjylland har med udviklingsaktiviteter bidraget til den position, GreenLab Skive har i dag.

Parternes samarbejde

- De vstdanske regioner vil med inddragelse af industrien og andre relevante aktører udarbejde en strategi og handlingsplan for den vstdanske vindmølleindustri. Strategien vil adressere rekruttering, kompetencer, innovation, investeringer m.v.
- Regeringen vil ved salg af nye møller ved Høvsøre samarbejde med DTU og Lemvig Kommune om at forbedre og udvikle rammerne for formidlings- og udstillingsaktiviteter. Aktiviteterne kan bidrage til at øge interessen for vindsektoren og give turismen i området en ny dimension.
- Parterne vil samarbejde om udmøntningen af konkrete indsatser på cirkulær økonomi og bioøkonomi med afsæt i vision, pejlemærker og anbefalinger fra Advisory Board.
- Byggesektoren tegner sig for godt 1/3 af dansk affaldsproduktion. Parterne vil koordinere arbejdet med principper, der styrker bygningsreglementets fokus på cirkulær økonomi, arbejdet med at registrere bygninger som materialebanker og med selektiv nedrivning af byggeri. Vækstforum Midtjyllands afsæt for samarbejde er initiativet Cirkulær Byinnovation.
- Parterne vil sammen med andre relevante aktører styrke de økonomiske forudsætninger for at fordoble biomasseudbyttet og halvere miljøpåvirkningen ved dyrkning af biomasse.
- Regeringen vil bl.a. bidrage til at adressere evt. planlægningsmæssige og juridiske udfordringer knyttet til forretningsmodeller for GreenLab Skives symbiosecenter.
- Vækstforum Midtjylland vil prioritere en erhvervsudviklingsindsats, som understøtter et integreret og fleksibelt energisystem, herunder innovationsaktiviteter, der bidrager til udvikling af GreenLab Skive.

Bilag 1 – Baggrund om en teknologipagt

Den teknologiske udvikling skaber nye muligheder for virksomhederne til at producere og skabe værdi på. For at fastholde og udvikle højproduktive og vellønnede job i Danmark er det vigtigt, at virksomhederne har adgang til de kompetencer, som de efterspørger, og som er afgørende for at udnytte nye teknologier til at skabe ny innovation og nye forretningsmodeller.

Virksomhederne efterspørger i stigende grad medarbejdere, der kan anvende og implementere ny teknologi og flere med speciale inden for STEM (Science, Technology, Engineering og Mathematics) med kreative evner til at udvikle, designe og bruge nye teknologiske og digitale redskaber, jf. Danmarks Vækstråds rapport om kvalificeret arbejdskraft.

Formålet med en teknologipagt

En teknologipagt er et samarbejde mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner og offentlige aktører om at fremme interessen for teknologi blandt børn og unge mhp. at øge udbuddet af STEM-kompetencer på arbejdsmarkedet for dække erhvervslivets behov.

En Teknologipagt skal sætte en strategisk retning for at styrke indsatsen. Samarbejdet kan tage afsæt i eksisterende indsatser, der kan give inspiration på tværs af landet. Det kan fx ske gennem kampanjer rettet mod unges uddannelsesvalg, ved brug af rollemodeller for at vise uddannelsernes jobmuligheder, ved introduktion af virksomhedernes teknologi i undervisningen, ved konkurrencer indenfor teknologi, IT og naturvidenskab, eller lokale partnerskaber for at opkvalificere arbejdskraften til konkrete behov.

Teknologipagt i Nederlandene

Arbejdet med at etablere en teknologipagt er inspireret af Nederlandene, hvor regeringen i 2013 indgik en Teknologipagt (Nationaal Techniepact 2020). Den nederlandske pagt har bl.a. sat som mål at "4 ud af 10" skal vælge STEM-studieretninger. Til sammenligning vælger 2 ud af 10 i Danmark en videregående uddannelse inden for STEM.

I pagten er formuleret tre overordnede indsatsområder:

- *Vælgte teknologi:* Bl.a. afsætter regeringen midler til opkvalificering af undervisere og erhvervslivet etablerer teknologiundervisningsportal.
- *Lære om teknologi:* Bl.a. oprettes en investeringsfond til offentlig-private uddannelsespartnerskaber, hvor regeringen, arbejdsgivere og regionerne hver især bidrager ligeligt og erhvervslivet vil stille medarbejdere til rådighed som oplægsholdere på uddannelsesinstitutionerne.
- *Arbejde med teknologi:* Bl.a. indsats for hurtigere ansættelse af dimittender og midler til opkvalificering.

Teknologipagten er blevet fornyet i 2016 med øget vægt på digitale teknologier og programmering.

I tillæg til en national Teknologipagt er der efterfølgende etableret regionale teknologipagter, hvor indsatserne tager udgangspunkt i regionernes erhvervsmæssige styrkepositioner. En national styregruppe understøttet af et sekretariat koordinerer og monitorerer implementeringen af teknologipagten. Derudover er der udpeget en ambassadør for teknologipagten, som bidrager til at promovere den.

Bilag 2 – Fødevarerkllynger og netværk i region Midtjylland

Navn	Geografi	Formål	Aktiviteter	Partnere
Future Food Innovation (FFI)	RM/Danmark	At bringe virksomheder, viden og brugere sammen i udviklingen af nye, innovative fødevarerprodukter og teknologier	Motivation, screening, matchmaking og facilitering på 2 EU-regionalfondsprogrammer	Vækstforum Midtjylland, Agro Businesspark, TI, AU MAPP-centret og AU Institut for fødevarer, Danish Food Cluster og VIFU.
Engage Food Øst	RM/Midtjylland øst	At tilbyde aktiviteter som små producenter og iværksættere kan deltage i uden at skulle ansætte ekstra personale eller eksterne konsulenter	Afsætning, eksport, foodservice, forretningsudvikling, produktudvikling, gastronomisk udvikling, netværks og inspirationsmøder, fælles branding af Østjylland	Vækstforum Midtjylland, Food Organisation Of Denmark (FOOD), Det Grønne Museum og Business Region Aarhus
Engage Food Vest	RM/Midtjylland vest	At skabe vækst og udvikling inden for fødevarerområdet	Netværk, samarbejde på tværs af platformen og kommunegrænser (aktivitetsplan under udarbejdelse).	Vækstforum Midtjylland, Business Region MidtVest
Udvikling af fiskeri- og akvakultur-sektorerne i Danmark	Danmark	At udvikle virksomheder tilknyttet fiskeri- og akvakultursektorerne i Danmark	Opsøgende projektfacilitering, fundraising og matchmaking	Vækstforum Region Midtjylland Vækstforum i Region Nordjylland, Nordsøen Forskerpark, FFI, VIFU, Nordjysk Fødevarerhverv
Konsumfisk	Midtjylland vest	At skabe optimale rammer for samarbejdet mellem havnene og for fiskerne	Branding, markedsføring, netværksarrangementer, markedsføring af fisk fra området.	Industri-initiativ omkring havnene i Thyborøn, Thorsminde og Hvide Sande
Regional Madkultur Vestjylland	Lemvig, Struer, Skive, Holstebro, Herning, Ringkøbing-Skjern	At arbejde med bl.a. mærkningsordningen Culinary Heritage, gensidig afsætning af lokale fødevarer.	Profilering, deltagelse i markeder, markedsføring, kurser, workshops	Virksomhedsfinansieret fødevarer-netværk 32 medlemmer
Molbordet	Norddjurs og syddjurs	At arbejde med lokale fødevarer	Udbredningen af molbofødevarer	Virksomhedsnetværk med 11 Producenter 7 Restauranter 2 Detailhandlere
Business Region Aarhus	Østjylland	At understøtte og styrke udvikling af fødevarerhvervet i Business Region Aarhus	Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft, tiltrække investeringer, styrke innovation og evne til at samarbejde mellem virksomheder.	12 østjyske kommuner
Danish Food Cluster	Danmark	At arbejde for at maksimere innovation indenfor den danske fødevarerindustri, ved	Facilitering af netværk, interaktion, branding og øget international synlighed	Ca. 140 virksomheder, 4 universiteter og vidensinstitutioner,

			at opbygge et verdensklasse-forum af videninstitutioner, talent, investorer og virksomheder			nationale erhvervsorganisationer.
Food Organisation Of Denmark	Danmark		At udbrede kendskabet til dansk mad og gastronomi	Pressestøtte, events, rådgivning mv.	Erhvervs og vækstministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Arla, Danish Crown m.fl.	
Madkulturen	Danmark		At løse samfundsudfordringer ved at styrke madkulturen i Danmark	Partnerskaber, konceptudvikling, analyser	Miljø og Fødevarerministeriet	
FoodNetwork/VIFU Innovationsnetværk for fødevarer	Danmark		At skabe vækst og udvikling i små og mellemstore fødevarer virksomheder	Matchmaking, netværk, kurser og temadage	Uddannelses- og Forskningsministeriet, 6 Universiteter, 5 uddannelsesinstitutioner, 5 Regioner, 3 GTS'er, m.fl.	

Bilag 3 – Øvrige Fødevarerklubber og netværk identificeret i resten af landet

Navn	Geografi	Formål	Aktiviteter	Partnere
Nordjysk fødevarerhverv	Region Nordjylland	At være inspirator og katalysator for en bæredygtig udvikling af fødevareraktoren	Sparring og matchmaking, netværksaktiviteter, partnerskaber om faglig og forretningsmæssig udvikling	Vækstforum Nordjylland, 31 nordjyske virksomheder
Syddansk fødevarerklunge	Region Syddanmark	At opdatere med nyheder og viden fra fødevarerbranchen.	Konferencer og workshops Messe og markedsbesøg Tema camps	Vækstforum Syddanmark, Væksthus Syddanmark, 93 SMV'er
Udviklingsråd Sønderjylland	Region Syddanmark	At skabe generel erhvervsudvikling med sektorspecifikke netværksaktiviteter indenfor Landbrug og fødevarer	Netværksaktiviteter	4 sønderjyske kommuner, fonde og private virksomheder
Food Fyn	Fyn	At facilitere og skabe nye vækstmuligheder for de mange fødevarerproducenter	Sparring om salg, eksport og fødevarereturisme samt udbrede kendskab til fynske kvalitetsfødevarer, producenter og restauranter.	Udvikling Fyn, 5 fynske kommuner
Trekantområdet	Billund Fredericia Haderslev Kolding Middelfart Vejen Vejle	At skabe fokus på de rammer, der giver virksomhederne de bedste forudsætninger for at gå styrket ud af morgendagens udfordringer.	Rekruttering, mentorordning, generel erhvervsudvikling	Business Region bestående af 7 kommunerne Billund, Fredericia, Haderslev, Kolding, Middelfart, Vejen, Vejle
Sydvestjysk udviklingsforum	Esbjerg Tønder Fanø Varde	At skabe erhvervsudvikling i kommunegeografien	Generel erhvervsudvikling	Business Region består af kommunerne Esbjerg, Tønder, Fanø og Varde
CPH Food	Sjælland	At øge innovationsgraden og at udvikle konkrete løsninger for små og mellemstore fødevarer virksomheder i Region Sjælland	Vidensbaseret hjælp.	Vækstforum Region Sjælland Agro Business Park/FFI, Capnova, Danish Food Cluster, DTU, Københavns Universitet
Fødevarerklubben	Region Syddanmark	At styrke fødevarerindustriens erhvervs mæssige stilling	Formidle viden og erfaringer produktions- og proces teknik, organisationsudvikling, produktudvikling, udnyttelse af offentlige udviklingsprogrammer, påvirkning af myndigheder m. v.	Virksomheder, private og offentlige institutioner m.v. (ca. 90 A- og 170 B-medlemmer)